

Без генерален план

Ако утре по някакво чудо всеки човек в света се освободи от вярата в „авторитета“, огромното мнозинство от кражби, нападения и убийства в обществото незабавно ще се прекрати. Всички войни ще свършат; всички грабежи в името на „данъчното облагане“ ще спрат; целят гнет, извършван в името на „закона“, ще се прекрати. Хората като цяло – включително извършителите, жертвите и зрителите на гнета – няма вече да смятат такива актове на агресия за законни.

Ще има обаче и друга, по-бавна промяна. Вярата в „авторитета“ всъщност е психологическа клетка. Тя учи хората да вярват, че не трябва да преценяват какво е правилно и какво е неправилно; че не трябва сами да поемат отговорност за поправяне на обществото; че всичко, което се изисква от тях, е да „играят по правилата“ и да правят това, което им се казва, като се надяват „ръководителите“ и „законодателите“ да се справят с проблемите в обществото. Накратко казано, вярата в „авторитета“ учи хората да не израстват изобщо, винаги да виждат света, както децата го виждат: невъобразимо сложно място, за което носи и винаги ще носи отговорност някой друг. Какъвто и да е проблемът – бедност, престъпност, болести, икономически проблеми или проблеми, свързани с околната среда – индоктринираните етатиристи винаги търсят някакъв нов „водач“, който да бъде избран и който да обещае да поправи нещата. До известна степен светът на авторитаристите функционира точно така, както функционира стаята в детска градина: ако стане нещо нередно – ако се появи нещо извън предсказуемата, предварително планирана, централизирано управлявана програма – „децата“ се обаждат на „учителката“, за да поправи всичко. Цялата авторитарна среда на стаята в дет-

ската градина учи децата, че те изобщо не носят отговорност; изобщо не зависи от тях да решават какво да правят. Всъщност те биват твърдо разубеждавани изобщо да не мислят и действат самостоятелно. Все пак, ако им се позволи да мислят и вземат собствени решения, първото решение, което повечето от тях биха взели, е да напуснат стаята в детската градина.

По същия начин, на възрастните авторитаристи постоянно се казва, че никой не трябва да „взема закона в свои ръце“. Хората се учат да се обръщат към „Властите“, когато възникне конфликт или друг проблем, а след това покорно да направят всичко, което служителите на „Властта“ им кажат да правят. Ако има някакъв спор между хора, на хората им е казано, че винаги трябва да се обърнат към господарите: или като извикат „полиция“, или като отидат в авторитарния „суд“, за да уредят спора. Когато се обсъждат обществени проблеми, добре обучените поданици на държавата говорят със следните термини: „Трябва да се приеме закон...“ или „Трябва да се изготви правителствена програма...“ Те виждат своя живот като част от гигантски, централизиран генерален план, затова логически следва, че ако искат да подобрят живота си, решението е да молят плановиците да променят плана. Това схващане е така вкоренено в масовото съзнание, че много хора буквално не могат да схванат идеята за индивиди, които живеят, без да бъдат част от генерален план на някой друг човек.

Това се демонстрира от обичайния отговор, който авторитаристите дават на идеята за общество без управници. Почти без изключение е статистът, който размишлява върху обществото без държава, ще започне с въпроса как нещата ще „функционират“ без управляваща класа. Той не задава този въпрос просто защото е любопитен да знае как биха могли да функционират пътищата, отбраната, търго-

вията, решаването на спорове и други неща без „Власт“. Той задава този въпрос, защото винаги са го учили да вижда човешкото съществуване в рамките на някакъв централизиран, насилствено наложен генерален план, и е буквално неспособен да мисли извън тази шаблон. И така, той ще попита как ще функционират нещата „при анархия“ и ще говори за нея като за „система“, представяйки си я като нов вид генерален план, който да бъде наложен на масите, а всъщност е точно обратното: пълна *липса* на централизиран, насилствено наложен план. Но един общ план за човечеството е всичко, което етатистът може изобщо да си представи, и често този план е всичко, което той може да схване. Идеята, че *никой* няма да командва, че *никой* няма да прави „правилата“ за всички други хора, че *никой* няма да планира или да ръководи човечеството като цяло и че *никой* няма да казва на етатиста какво да прави, е нещо, което просто повечето от авторитаристите изобщо не могат да си представят. Тази идея им е толкова чужда, че те дори не знаят как да я асимилират, така че те отчаяно се опитват да пригодят идеята за „анархия“ (общество без държава) към шаблона на генералния план.

(Това противоречиво мислене само се затвърждава от онези, които носят името „анархо-комунисти“. Терминът означава, че няма да има управляваща класа *и* че обществото ще бъде организирано в колективистична система. Разбира се, ако някоя група предяви правото насилствено да наложи такава система на всички други хора, това е авторитаризъм, така че частта „анархо-“ от термина би била неприложима. Друг вариант е, че онези, които се наричат „анархо-комунисти“, просто се *надяват* при отсъствие на управляваща класа всеки отделен индивид на планетата свободно да избере да участва в комуни или колективи – което, разбира се, не би станало. Като последна възмож-

ност, за себе си, може би, „анархо-комунистите“ биха избрали да бъдат част от комуна, но биха позволили на другите хора да избират различни уредби. Накрая, терминът „анархо-комунисти“ има малко смисъл и всъщност е *симптом* на авторитаризъм: дори когато пропагандират общество без държава, някои хора автоматично си представят, че трябва да има някаква обгръщаща система или план, някаква генерална схема, някаква форма на обществено управление, която трябва да бъде наложена на човечеството като цяло).

Истината е, че със или без мита за „авторитета“ никой не може да гарантира справедливост или благоденствие или да предсказва всичко, което би могло да се случи, или да знае всички проблеми, които биха могли да възникнат, или как да се решат всички проблеми. Разликата е, че онези, които вярват в „авторитета“, продължават да претендират, въпреки постоянните поразителни доказателства против това, че една авторитарна система на управление може да гарантира безопасност, сигурност, благоденствие, толерантност и справедливост. Впрочем, онези, които са се освободили от най-опасното суеверие, вече не смятат, че е възможно да се управляват всички и всичко чрез някаква „система“. Странно е, че въпреки почти невъобразимата степен на икономическа разруха, човешки страдания и масово потисничество, които непрекъснато причинява вярата във „Властта“, проповедниците на авторитаризма все още твърдят, че онези, които се противопоставят на етатизма, трябва да могат да опишат с най-малките подробности как точно би функционирало всичко в обществото при отсъствие на „Власт“, така че нищо лошо да не би могло да се случи евентуално. И ако те не могат – както, разбира се, никой не може – етатистите тогава обявяват това като доказателство, че „анархията изобщо няма да функционира“.

Вместо да бъде рационално заключение, такава идея е симптом на дълбоко вкоренена психическа зависимост и страх от неизвестното. Етатистите искат обещание, че някакво всезнаещо, всемогъщо нещо ще се погрижи за тях и ще ги защитава от всички възможни нещастия и от всички лоши хора на света. Фактът, че политиците винаги са давали такива обещания и изобщо нито веднъж реално не са изпълнили такова обещание (защото обещанието е явно нелепо), не може да накара етатистите да се откажат от желанието да чуват обещанието. Независимо от това колко пъти авторитарните „решения“ се провалят по потресаващ начин, повечето хора все още мислят, че някой *друг* план на „Властта“ е единственото решение. Онова, което искат, е гаранция, която някакво всемогъщо нещо извън тях ще даде, за да гарантира, че техният живот ще бъде удобен и безопасен. Те като че ли не се безпокоят или поне не забелязват, че такива „гаранции“ изобщо не могат да се материализират, и че никой, който претендира, че има власт да даде такава гаранция, е или изумително нагъл лъжец, или луд. Но понеже анархистите и волунтаристите никога не биха дали абсурдното обещание, че без „Власт“ изобщо нищо лошо не би се случило, повечето етатисти продължават да се ужасяват от идеята за общество без държава.

(Лична бележка на автора: Открих, че всеки път, когато се повдигне темата за общество без държава в моите дискусии с етатисти, почти без изключение те започват да задават въпроси в страдателен залог: как ще бъде извършено това, как ще бъде уредено онова? Те говорят, дори когато става дума за техния собствен живот, сякаш са не повече от зрители, чакащи да видят какво ще се случи. Това е така, понеже през много от техните години на растеж, особено докато са ходели на „училище“, те са били не повече от зрители. Сценариите на техните

животи са писани от други; тяхната съдба е определяна и решавана от „авторитета“, не от тях самите. И така, мъчейки се да ги накарам да избягат от този манталитет, когато ме попитат нещо като: „При анархията как ще бъде уредено това?“, аз отговарям: „Вие как бихте го уредили?“ Когато питат: „Какво ще бъде направено по този потенциален проблем?“, аз питам: „Какво бихте направили вие по този проблем?“ И обикновено, без много да му мислят, те дават идеи, които са по-добри от всяко авторитарно решение. Проблемът не е в това, че те не могат да отговарят сами за себе си, за своето бъдеще и, всъщност, за бъдещето на света; проблемът е, че никога не им е хрумвало, че те вече отговарят за себе си, за своето бъдеще и за бъдещето на света.)

Човек, който разбере, че „авторитетът“ е мит, няма никакво задължение да обяснява как би функционирал всеки аспект на едно свободно общество, както човек, който казва, че Дядо Коледа не е истински, няма никакво задължение да обяснява как би функционирала Коледата без него. Обаче етатистите често настояват – като условие изобщо да обмислят възможността за общество без държава – някой да им каже как всеки аспект от живота на всеки човек ще функционира без „Власт“. Разбира се, никой не знае – със или без мита за „Властта“ – какво изобщо ще се случи, но да се държиш здраво за един доказуемо неверен, вътрешно противоречив мит, самият който е довел до широкомащабни убийства, грабежи и гнет, защото някой не успял да опише подробно идеалния свят без мит, е абсурд. Хората могат да дават предложения или да правят предсказания за това как биха функционирали различни аспекти от свободното общество без намесата на „авторитет“ – и множество научни трудове правят точно това – но щом някой наистина разбере безумието, присъщо на всяка вяра в „ав-

торитет“, той никога няма да приеме отново мита, независимо от това какво мисли той, че ще се случи без този мит, както един възрастен никога няма да започне да вярва отново в Дядо Коледа, защото не знаел, дали Коледата би функционирала без него.